

Nu e foarte înțelept să forțezi afirmații prea tranșante, mai ales legate de viitor, dar e de presupus că fără o ieșire masivă din învățământul public nu va exista nicio șansă de a ieși din iadul degenerării continue. Așa că dezbateră despre homeschooling este tonică, câtă vreme nu va determina o intensificare a reglementărilor și o urmărire penală a părinților care încearcă să-și salveze familia de la moarte sufletească și retardare intelectuală. Măcar îi lămurește pe cei naivi cu privire la cine dorește cu adevărat libertate, normalitate și cine vrea să-și încordeze mușchii pe copiii altuia.

Intensitatea reacțiilor din partea establishmentului relevă, în același timp, o precaritate a argumentelor și o deloc întâmplătoare identitate de opinii între ceea ce se cheamă în mod formal dreapta și stânga.

Pe partea dreaptă, discursul este unul devenit clasic de acum: nu putem lăsa la mâna unor amărâți de părinți o problemă atât de sofisticată cum este educația. Avem nevoie de experți și specialiști care să facă evaluări, să propună criterii și să identifice soluții de reformă a sistemului pe bază de politici publice, fundamentate pe paperuri aparute în reviste peer review, omologate la rândul lor de alți experți, acreditați de specialiști, confirmați de tehnocrați. Iar premisa fundamentală este că în orice dezbateră serioasă trebuie date la o parte de la bun început “bălării” ca libertatea de alegere a părinților. O mostră elocventă la pachet cu aroganța aferentă:

“Problema adevărată e capacitatea parintelui mediu de a evalua un bun (educația) cu caracteristici speciale - post-experience good, merit good - în condiții de asimetria informației. Cu alte cuvinte, capacitatea lui de a decide asupra calității unui bun cu efecte în viitor, când nu are informația și competența să o facă.

Situația e una standard așa că nu mă lungesc aici, vă las să citiți întreaga istorie de 100 de ani a teoriei, disputelor și consecințelor într-un manual de politici publice (nu sunt sigur că materia se predă în homeschooling). Și da, asta este o temă legitimă de dezbateră și public policy, nu o chestie de viață privată.”

Facem abstracție de zorzoanele și jargonul ubercompetent al unui superspecialist, le dăm cu grijă la o parte și sesizăm rapid că argumentul e nul, fiind circular. După cum remarcă un prieten referitor la fanfaronada de mai sus: “Profesorii etatiști sunt calificați nu pentru că au vreun rezultat mai valabil după vreun criteriu plauzibil (prin definiție criteriul nu e 'calificat' decât dacă dă rezultatul favorabil celor 'calificați!'), ci pentru că beneficiază de asimetrie în 'calificarea' lor...□□”.

Nivelul argumentelor împotriva homeschoolingului (absența socializării, lipsa certificărilor, părinți ocupați, etc) este o dovadă puternică tocmai în favoarea acestui tip de educație.

Acest lucru se poate vedea, de altfel, și din obiecțiile provenite din partea stângă. Aici, accentul pică pe inegalitatea de șanse, imposibilitatea economică a categoriilor sociale defavorizate de a-și scoate copii din sistemul public, șansele reduse din punct de vedere intelectual ale părinților de a le furniza lecții de calitate, plus mult colectivism. De unde oamenii noștri de stânga trag concluzia că alternativa aceasta este utopică pentru mase. Drept urmare, și aici concluzia este de data aceasta implicită, decât să iasă cineva din gulagul copiilor, mai bine să stea toți la grămadă acolo. Măcar este egalitate și prietenii născute din condiția de deținut... și multe amintiri frumoase despre cum ne-a făcut pușcăria oameni.

Un alt argument în vogă în panoplia socialistă este acela potrivit căruia părinții săraci nu au capacitatea de a-și educa corespunzător odraslele. După cum se întreba intrigat un artist cu fantasmе conservatoare “crezi că niște țărani vor veni de la câmp și vor sta să citească Schopenhauer cu copilul?!”. Ideea unei educații acasă, mai ales pentru tradiționaliști, este tocmai că nu vei citi “Lumea ca voință și reprezentare” sau alte texte născute din sensibilități bolnăvicioase, tipic moderne, ci te vei îndeletnici măcar cu câte ceva din artele liberale. Sau, după modelul Ion Creangă, cu cheia de boltă a învățaturii primare, Psaltirea. “A doua zi însă a venit părintele pe la noi, s-a înțeles cu tata, m-au luat ei cu binișorul și m-au dus iar la școală. „Că, dă, e păcat să rămâi fără leac de învățătură, zicea părintele; doar ai trecut de bucheludeazla și bucherițazdra: ești acum la ceaslov, și mâine-poimâine ai să treci la psaltire, care este cheia tuturor învățăturilor” (“Amintiri din copilarie”).

Psaltirea a constituit de fapt abecedarul cel mai folosit pînă aproape de începuturile modernității. “Until the later medieval emergence of the book of hours, psalters were the books most widely owned by wealthy lay persons and were commonly used for learning to read”, se scrie chiar și în progresivista și, de preferință, de neutilizat wikipedia. Cei nemulțumiți de această resursă pot consulta oricum “ [The Place of the Psalms in the Intellectual Culture of the](#)

Middle Ages

”, de Nancy Elizabeth Van Deusen, unde concluzia este similară.

Cât privește părinții cvasianalfabeți, ei au furnizat de-a lungul timpului educație de calitate, potrivit unor criterii tari și nu pe criteriile experților, după cum o dovedesc nenumărate exemple, de la Thomas Edison dat afară din școală până la Părintele Porfirie Bairaktaris, ajuns unul din cei mai mari duhovnici din Grecia.

În contextul mai general al argumentului de stînga nu mai amintesc decât periferic iluzia de-a dreptul sinucigașă, dar explicabilă prin necunoașterea economiei și [istoriei educației](#), de a crede că sistemul de educație publică, pus la punct de bogați, îi va favoriza în vreun fel pe săraci. Din acest punct de vedere, homeschoolingul i-ar avantaja tocmai pe săraci, cărora le-ar permite să depășească o segregare inevitabilă. Cât despre inocența antropologică tipic iluministă cu privire la egalitarismul educațional, ea este doar un simptom caracteristic al bolii moderniste de care mult prea puțini dintre noi reușim să scăpăm.

În concluzie, după cum observa cineva,” teoria și istoria arată că insula muștelor lui Golding nu (mai) e doar peste mări și țări ci începe în Piteștiul celor mici, iar cea mai de plîns societate este cea care nu poate perpetua virtutea. Însă noi după Jane Austen trăim 'după virtute'. Modernitatea gnostică (bazată pe reedecurare publică) a îngropat în sub 200 de ani peste 2000 de ani de civilizație a virtuții.”

PS: Cei interesați de alternative educaționale pot încerca cursurile Academiei Private unde începând cu 11 octombrie voi ține [un curs de literatură distopică](#), care va atinge inclusiv problema educației ca instrument indispensabil pentru control social hard.